B U L L E T I N

N E Z Á V I S L É H O M Í R O V É H O S D R U Ž E N Í – I N I C I A T I V Y Z A D E M I L I T A R I Z A C I S P O L E Č N O S T I

č. 1 – květen 1988

Obsah:

Za redakční radu: Ondřej Černý, Filipova 2019, Praha 4-Chodov, 140 00

Tomáš Dvořák, U Železné lávky 6, Praha 1, 110 00

Ruth Šormová, Dejvická 25, Praha 6, 160 00

Mírová politika, mírové úsilí, budování míru, boj za mír... Takové termíny a mnoho jim podobných slyší člověk v naší zemi dnes a denně, stále dokola, vidí je na transparentech, čte je v novinových titulcích, jsou z nich hesla - mír se stal zprofanovaným slovem, jeho obsah se vytratil. Neúnavná propaganda dosáhla toho, že se lidé o mírovou problematiku přestali zajímat, odvracejí se, nechtějí o ní slyšet.

Před nějakým časem jsme se sešli, protože si myslíme, že mír pro každého člověka mnoho znamená. Chceme mír chápat v pravém slova smyslu, chceme tento smysl společně hledat a právě onu zprofanovanost bychom rádi překonávali.

Objevily se i námitky, že v dnešním Československu existují ožehavější problémy, které je třeba nezávislou formou řešit - jsme ale přesvědčeni, že otázky obecné politiky, lidských práv, ekologie atd. s mírovým životem úzce souvisejí, nedají se od něho oddělit a že tedy cesta, kterou jsme zvolili, je jednou z možností, jak s nápravou začít.

Neočekáváme, že by naše snažení přineslo v brzké době nějaké závratné, podstatné změny a úspěchy - ale máme naději, že se nám podaří alespoň trochu prorazit nezájem a lhostejnost, že alespoň o něco víc lidí začne o míru v nejširším slova smyslu uvažovat, že přibude těch, kdo se na vytváření opravdového míru budou chtít podílet.

x x x

PROHLÁŠENÍ NEZÁVISLÉHO MÍROVÉHO SDRUŽENÍ - INICIATIVY ZA DEMILITARIZACI SPOLEČNOSTI

- -

Život v míru je základním právem člověka. Odstranění zbraní však skutečný mír nezajistí, ani nezaručí jeho trvalost. Je úkolem každého národa vytvářet vnitřní předpoklady pro to, aby mohl stav beze zbraní zvládnout, a na tomto úkolu musí spolupracovat všichni občané.

Podepsání sovětsko-americké dohody o odstranění raket středního a kratšího doletu z evropského území, stejně jako ochota představitelů obou supervelmocí pokračovat v započaté cestě, v nás vzbudilo novou naději, že dějiny lidstva nejsou předurčeny vyústit v jadernou katastrofu.

Tento nový aspekt ve světových dějinách vzbuzuje radost. Nechápeme jej však jako úlevu, ale naopak jako posilu k nové práci. Otázky míru a mírové budoucnosti země nejsou jen věcí dvou supervelmocí, jejich představitelů a jejich lidu, ale jsou věcí každého občana každého státu.

To, co platí o ostatních otázkách společenského života, platí plně i o otázce míru. Mír je věcí každého člověka, a to zejména v tom smyslu, že nezačíná a nerozhoduje se toliko na nejvyšší úrovni, ale v každém jednotlivci, v každé rodině, v mezilidských vztazích, v každém městě a státě. Jsme přesvědčeni, že na těchto rovinách je dostatečné pole působnosti pro mírovou práci každého člověka, a máme naději, že takové působení může mít dalekosáhlý dopad.

Nezávislé mírové sdružení nemá organizační strukturu, ale vzniká jako volné společenství lidí, kterým není lhostejná budoucnost lidstva a vlastního národa, kteří pozitivní posun ve světových dějinách chápou

jako výzvu a závazek k občanské a osobní engažovanosti. Jedná se o společenství, které není a nechce být vázáno na žádný politický, ideologický či náboženský systém, ale je spojeno touhou po důstojném životě. K tomuto společenství se může podle svých možností připojit každý, pro koho mír znamená víc než odvrácení válečné hrozby a kdo chce o takový mír usilovat.

Nezávislé mírové sdružení vzniká vedle jiných mírových iniciativ z vědomí potřebnosti takové iniciativy, která není vázána na žádnou fungující strukturu.

Nezávislé mírové sdružení spojuje lidi, kteří se chtějí angažovat zejména v těchto směrech:

- Jsme pro otevřenost ve všech oblastech života, neboť si uvědomujeme, že každé skrývání faktů vzbuzuje skryté nepřátelství, a tím i ohrožuje mírové soužití uvnitř národa i mezi národy navzájem. Jsme pro to, aby nedůvěra a nepřátelství byly překonávány otevřeností. Chceme se zasazovat o to, aby se i vojenská problematika stala předmětem otevřené veřejné diskuse.
- Chceme usilovat o překonávání bariér "posvěceného" nepřátelství. Odmítáme ideologie, které líčí příslušníky druhého tábora jako apriorní nepřátele a které toto nepřátelství povýšily na ctnost.
- Chceme usilovat o to, aby výchova, kultura i politika vycházely z úcty k životu a ke všem hodnotám, které lidský život spoluvytvářejí, a to od výchovy ve školách až po výchovu v armádě, od kulturního a uměleckého působení až po působení prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků.
- Chceme se zasazovat o to, aby právní normy i organizace života v armádě vytvořily podmínky, které by umožnily občanu chápat službu v ozbrojených silách jako čestnou povinnost a ne jako nutné zlo, vyvolávající spíše pocit uvěznění a naprosté marnosti. Uznáváme také právo jednotlivce odmítnout službu v ozbrojených silách a jsme proti tomu, aby za tento postoj byli lidé předváděni před soudní tribunály. Mělo by být zájmem každého státu hledat pro tyto lidi možnost náhradní služby.
- Jsme pro jednání na všech úrovních, které posílí bezpečnost a důvěru mezi národy. Chceme podporovat všechny kroky naší země, které směřují k posílení mezinárodní důvěry a k odzbrojení.

V Praze dne 16. dubna 1988

Tomáš Dvořák, U železné lávky 6, Praha 1, 110 00
Jan Chudomel, Krkonošská 2, Praha 2, 120 00
Jáchym Kaplan, Českomalínská 47, Praha 6-Bubeneč, 160 00
Hana Marvanová, Vrchlického 96, Praha 5, 150 00
Jiří Pavlíček, Sídliště Pivovar 2888, Mělník, 276 01

/Tento dopis byl zaslán: prezidentu ČSSR, Federálnímu shromáždění ČSSR, vládě ČSSR, České národní radě, vládě ČSR, ÚV KSČ, generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ, České mírové radě, Křesťanské mírové konferenci, Pacem in terris, kardinálu Františku Tomáškovi, Synodní radě CE, Ústřední radě CCH, ČTK, ČST - redakci Aktualit, Redakci Rudého práva, AFP, zahraničním mírovým organizacím/

x x x

Společně s tímto Prohlášením byl zaslán Federálnímu shromáždění ČSSR, vládě ČSSR, České mírové radě a ČTK:

DOPIS Č. 1 NEZÁVISLÉHO MÍROVÉHO SDRUŽENÍ - INICIATIVY ZA DEMILITARIZACI SPOLEČNOSTI

- -

Základní vojenská služba v ČSSR činí podle § 27 branného zákona

dva roky. Jejím cílem je všestranně připravit mladé muže k obraně vlasti, jakkoli chceme věřit, že k takové potřebě nikdy nedojde.

Dva roky se nám však jeví jako doba neúměrně dlouhá:

Dvouletá pauza po získání kvalifikace snižuje účinnost odborného vzdělání. Úroveň odborných znalostí a dovedností pak při nástupu mladého člověka do zaměstnání už zdaleka neodpovídá možnostem, která mu vzdělání poskytlo.

Navíc průběh základní vojenské služby přispívá k prohlubování již tak porušeného vztahu k práci, vede k nezájmu, pasivitě, lhostejnosti - v důsledku pak nutně dochází ke značným celospolečenským ztrátám.

Nástup základní vojenské služby vytrhuje mladé lidi z jejich prostředí v době, kdy utvářejí pevné vztahy přátelské i partnerské, kdy mnozí již zakládají vlastní rodiny - je to skutečnost, která spolupůsobí při vzniku negativních jevů v mezilidských vztazích i v psychickém stavu jednotlivců.

Z neúměrnosti délky základní vojenské služby k potřebám základního výcviku a z nedobrých poměrů, jaké v naší armádě panují, narůstají vnitřní pocity zbytečnosti, marnosti, nesmyslnosti - ty přispívají k postupné ztrátě aktivního přístupu k potřebám společnosti, k oslabení až úplné ztrátě osobní odpovědnosti za to, co ve společnosti probíhá.

Navrhujeme proto všeobecné zkrácení základní vojenské služby v naší zemi. Jsme přesvědčeni, že by tento krok přinesl cenné výsledky. Došlo by k potřebnému posílení důvěry mezi oficiálními strukturami státu a občany. Mladí lidé, jichž se tento problém týká, by tak mohli pocítit, že na jejich zájmech skutečně záleží.

Významný by byl i ekonomický přínos pro společnost, kterého by se docílilo uvolněním pracovních sil a finančních prostředků pro potřebné oblasti národního hospodářství.

Zkrácení základní vojenské služby by v neposlední řadě vedlo k posílení důvěry v mezinárodním měřítku, neboť odstranění nebezpečí války napomáhá nejen snižování zbrojního potenciálu, ale i snižování početního stavu armád a taková organizace, která odpovídá jejich obrannému charakteru.

Žádáme kompetentní orgány, aby se zabývaly naším podnětem ke zkrácení základní vojenské služby a na toto téma rozvinuly veřejnou diskusi.

V Praze dne 16. dubna 1988

/5 podpisů - viz Prohlášení/

x x x

O h l a s y   a   r e a k c e

Z oficiálních míst - pozvání na Československý mírový výbor.

Hlava čs. katolické církve kardinál František Tomášek podpořil naše úsilí svým souhlasným dopisem, ve kterém se vyslovuje pro odbourání nepřátelství druhých stran, pro důvěru mezi národy a lidmi.

Ze zahraničních organizací zareagovala švýcarská mírová iniciativa GSoA /Gruppe für eine Schweiz ohne Armee/. Švýcarští přátelé chtějí naše Prohlášení otisknout ve svém časopise. Zároveň nás pozvali k účasti na mírovém setkání, které se uskuteční v září letošního roku v Basileji.

Peace Union of Finland nás informovala o svých antimilitaristických kampaních, které vede jak ve Finsku, tak na nich spolupracuje

s mnoha světovými mírovými organizacemi. Podrobně nám popsala postoj finských odpíračů vojenské služby z důvodů svědomí.

Ozvala se nám také norská mírová organizace FMK /Folkereisning Mot Krig/ Norsk avdeling av War Resisters International, která pracuje nenásilnými metodami pro odmítání vojenské služby z důvodů svědomí, pro osvobození třetího světa, odzbrojení a otevřenou kritiku vojenských systémů na celém světě.

Rakouská mírová organizace Austrian Peace Council nám poslala svůj časopis Stimmen zur Zeit.

x x x

K Prohlášení se p ř i p o j i l i :

Ruth Šormová, Dejvická 25, Praha 6, 160 00
Luboš Vydra, Křižíkova 37, Praha 8-Karlín, 186 00
Michaela Auerová, Horní Beřkovice 303, okr. Litoměřice
Ondřej Černý, Filipova 2019, Praha 4-Chodov, 149 00
Michal Kobal, Roztoky u Jilemnice 156, 512 31
Egon Bondy, Nerudova 51, Praha 1, 118 00
Vlastimil Schubert, Běloves č. 85, Náchod
John Bok, Březinova 7, Praha 8, 180 00
Martin Dolejš, Veltruská 532, Praha 9-Prosek, 190 00 od září 888 675
Heřman Chromý, Sídliště Podolí 2762, Mělník, 276 01
Ivo Vraný, Slunná 8, Praha 6, 162 00
Jan [illegible], Na vršich 16, Praha 10, 100 00
Martin Bednář, Jeronýmova 8, Olomouc, 777 00
Jiří Štencl, Vítězná 582, Litovel, 784 01
Miloš Cinelka, Lučni 1013, Jilemnice, 514 01
Radek Zeman, Bělohorská 136, Praha 6, 160 00 + od 297441 do práce
Alice Svobodová, U libeňského pivovaru 20, Praha 8, 180 00
Stanislav Pitaš, Šonov u Broumova 37,
Martin Vlasák, Bánskobystrická 216/22, Liberec 8, 460 08
Vladimír Smrček, Chrazenická 163, Pardubice

x x x

DOPIS Č. 2 NEZÁVISLÉHO MÍROVÉHO SDRUŽENÍ - INICIATIVY ZA DEMILITARIZACI SPOLEČNOSTI

K 15. květnu - Mezinárodnímu dni odpíračů vojenské služby z důvodů svědomí

Ústava ČSSR i branný zákon vycházejí ze zásady všeobecné branné povinnosti, přičemž všichni, kteří jsou shledáni schopnými vojenské služby, jsou odvedeni a musí vykonávat službu v armádě. Této povinnosti se pod hrozbou sankce nemůže nikdo vyhnout. Zákon vůbec nepočítá s tím, že mohou být lidé, jimž svědomí nebo jejich víra zakazuje vzít do ruky zbraň. Pokud se někdo odváží odmítnout službu v ozbrojených silách, je souzen a vězněn.

Takový stav je v naprostém rozporu s právem člověka na svobodu myšlení, svědomí a vyznání, které je stanoveno Všeobecnou deklarací lidských práv a Mezinárodním paktem o občanských a politických právech, který ČSSR ratifikovala.

Odmítnutí služby v armádě z důvodů svědomí by mělo být právem každého člověka a společnost by měla respektovat tento jeho postoj,

který se zejména v současné době jeví jako velmi cenný, protože vychází z principů humanismu a úcty k životu. Proto by každá společnost měla zajistit svým občanům právo jednat podle jejich svědomí.

Jednou z možností, jak řešit otázku odmítnutí vojenské služby z důvodů svědomí, je zavedení náhradní civilní služby, která by představovala službu v těch sférách společenského života, kde je jí nejvíce zapotřebí /zdravotnictví, sociální péče, ekologie atd./, a která by zároveň svým charakterem nebyla v rozporu s pohnutkami jedince k odmítnutí vojenské služby. Pro společnost by taková náhradní civilní služba byla velmi prospěšná jak z hlediska ekonomického, tak především z hlediska morálního a obecně lidského.

. Žádáme, aby bylo československými zákony stanoveno a zaručeno právo na svobodu svědomí, jak o tom mluví Mezinárodní pakt o občanských a politických právech.

Žádáme, aby bylo plně respektováno právo odmítnout vojenskou službu z důvodů svědomí. Navrhujeme zavedení náhradní civilní služby.

Žádáme, aby se ČSSR připojila k Rezoluci Komise pro lidská práva OSN z 5. 3. 1987 o odmítnutí vojenské služby z důvodů svědomí.

V Praze dne 11. května 1988

Tomáš Dvořák, Jan Chudomel, Jáchym Kaplan, Hana Marvanová, Jiří Pavlíček, Ruth Šormová, Luboš Vydra.

/Tento dopis byl zaslán Federálnímu shromáždění ČSSR, vládě ČSSR, České mírové radě, ČTK, kardinálu Františku Tomáškovi, Synodní radě ČCE, Ústřední radě ČCH; osobně byl předán Československému mírovému výboru/

x x x

SETKÁNÍ SE ZÁSTUPCI FRANCOUZSKÉ MÍROVÉ INICIATIVY "CODENE"

Dne 19. dubna 1988 jsme se setkali se dvěma zástupci francouzské mírové iniciativy CODENE, kteří jako členové komise pro země Východního bloku navštívili několik socialistických států.

Hovořili jsme s nimi o stavu mírových hnutí v některých socialistických zemích a o situaci v Československu.

Zástupci CODENE nás podrobně seznámili s problematikou vojenské služby ve Francii. Vojenská služba zde trvá 12 měsíců a podléhá jí mužská část obyvatelstva od 18 let; na vojnu se nastupuje v 19 letech, studenti, kterým se poskytuje odklad, ve 23 letech. Odvedeno bývá ročně asi 400 000 mužů, z nichž narukují zhruba 3/4. Asi 100 000 bývá zproštěno branné povinnosti z důvodů zdravotních nebo sociálních /např. stačí být otcem jednoho dítěte/.

Zvláštní formou náhradní vojenské služby je tzv. "kooperace". Mladí techničtí experti, učitelé aj. odcházejí na vlastní žádost na dobu 16 měsíců plnit program francouzské kooperace se zeměmi třetího světa; stává se, že sem bývá zařazena i funkce kulturních přidělenců v zemích RVHP, včetně ČSSR. Výhodou je slušný plat a zajímavá práce. Míst pro kooperaci bývá asi 5000 ročně a je o ně velký zájem. Kooperant bývá zařazen do zálohy a může být povolán k vojenskému cvičení /což se ovšem nestává/.

Poměry ve francouzské armádě jsou poměrně liberální; např. armáda sama nabízí možnost vykonávat vojenskou službu blízko domova.

Od roku 1983, kdy došlo ve Francii k reformě branného zákona, je zavedeno právo odmítnout službu v armádě. Stačí, když kdokoli podá žádost, že z důvodů svědomí požaduje civilní statut. O této žádosti rozhoduje /formálně/ ministr. Náhradní civilní služba pro odpírače trvá

24 měsíců. Existuje oficiální seznam asi 50 tisíc pracovních míst /např. domy mládeže, kulturní střediska, sociální ústavy, asociace na ochranu přírody, pacifistická sdružení, sdružení na ochranu lidských práv atd./, kde je možno tuto náhradní službu vykonat. Plat odpírače činí měsíčně asi polovinu minimálního platu.

Ve Francii je nyní ročně asi 2000 odpíračů, což je zanedbatelný počet /0,5 % branců/. Je totiž mnohem jednodušší opatřit si "réforme" /francouzská obdoba modré knížky/.

Francouzští přátelé nám vysvětlili způsob práce a zaměření jejich organizace. CODENE se zaměřuje zejména na problematiku odzbrojování a mezinárodních vztahů, snižování výdajů na zbrojení apod. CODENE se snaží v rámci kampaní ovlivňovat veřejné mínění a získávat co nejvíce lidí pro svá stanoviska.

Konstatovali jsme, že ve Francii existuje mnohem více informací o vojenských otázkách, o zbrojení a neomezené pole působnosti pro různá mírová hnutí.

x x x

ZPRÁVA O SETKÁNÍ SE ZÁSTUPCI ČESKOSLOVENSKÉHO MÍROVÉHO VÝBORU

Dne 10. 5. 1988 byl telefonicky pozván na Československý mírový výbor v Panské 7, Praha 1 aktivista nově vzniklého Nezávislého mírového sdružení Jáchym Kaplan. Spolu s ním se o 17 hodině ještě dostavili Jan Chudomel, Hana Marvanová, Jiří Pavlíček a Luboš Vydra. Byli přijati Ivanem Fialou, Zdeňkem Kutinou a místopředsedou Čs. mírového výboru ing. Krejčím. Po zdvořilém uvítání byli zástupci Nezávislého mírového sdružení dotazováni na cíle své činnosti. Bylo jim tvrzeno, že oficiální československé mírové hnutí má s touto nezávislou iniciativou mnoho styčných bodů, což se ale v další diskusi nepotvrdilo. Za projev shody nelze totiž považovat jen vyslovená přání zástupců Čs. mírového výboru, která byla příliš osobní a všeobecná na to, aby nemohla být případně kdykoliv odvolatelná a tím, že nebyl druhou stranou správně pochopen jejich smysl.

Nelze tedy tvrdit, že mezi oběma stranami došlo ke shodě v cílech, které chce prosazovat Nezávislé mírové sdružení a o nichž se na tomto setkání diskutovalo: otázka zkrácení vojenské služby a její odpírání, zavedení náhradní civilní služby, afghánský problém a odchod všech okupačních vojsk z Evropy, problematika Lidových milicí, militaristická výchova mládeže ve školách, sdělovacích prostředcích a Svazarmu, problém mezinárodní důvěry, která může existovat pouze v atmosféře vzájemného respektování a dodržování lidských práv. Zástupci Nezávislého mírového sdružení zdůraznili, že mírová hnutí by měla vycházet především z lidových iniciativ,a neměla by být proto uměle vytvářena mocenskými centry vlád se záměrem manipulovat světové veřejné mínění. Třebaže zástupci Čs. mírového výboru v mnohém přitakávali a dávali nezávazně hostům i za pravdu, z celého rozhovoru evidentně vyplývalo, že by chtěli získat Nezávislé mírové sdružení pro svůj krotký postoj, který by řešil problémy pouze globálně a v rámci loajálnosti k vládě ČSSR, bez přihlédnutí ke skutečným problémům našich občanů. Všichni však víme, jak je tento postoj nepřitažlivý a že ani po čtyřiceti letech nevede k zásadním změnám, ale naopak slouží jen propagandistickým záměrům Východního bloku na mezinárodním poli. Schůzka se tak dostala do mrtvého bodu. Obě strany se poté rozešly s tím, že si budou nadále poskytovat materiály a informace o své činnosti a že se nevzdávají naděje na možnost spolupráce.

x x x

VASTÉR MÍROVÉHO HNUTÍ IGAL ROODENKO

navštívil při své pouti po Evropě také Prahu a setkal se se zástupci Nezávislého mírového sdružení.

Chodil u nás po ulicích s velkým odznakem černého demokratického kandidáta J. Jacksona na šusťákové bundě, nad níž na tenkém krku vyhlížela vlídná ušlechtilá donkichotská tvář s šedivou bradkou. Mimo angličtinu ovládal dobře němčinu, francouzštinu a jidiš. Záviděníhodný byl jeho elán, třebaže mu bylo již 72 let.

Igal Roodenko vystudoval zemědělskou univerzitu v Cornellu a v třicátých letech se účastnil protihitlerovských demonstrací v USA. Psal petice, organizoval bojkoty, a přesto ve druhé světové válce odmítal nastoupit vojenskou službu v americké armádě. Napadá nás otázka proč. Vždyť v této válce probíhala systematická genocida jeho národa. Igal Roodenko říká sám o sobě, že to pro něho jako pacifistu bylo velmi těžké rozhodování povolit či důsledně dodržovat zásady svého přesvědčení. Co mu však poněkud ulehčovalo jeho odhodlání, bylo prý poznání, že americké vládě ve skutečnosti nešlo o záchranu Židů. Vždyť proč by jinak až do vstupu do války podporovali Hitlera? A proč ani potom nebombardovali plynové komory v koncentračních táborech a neničili železniční tratě, po kterých se převážely transporty lidí na smrt?

Igal Roodenko byl v té době silně prodchnut myšlenkou nenásilí, a proto odmítal i odpíračskou náhradní službu v lesích, protože i ji považoval za bezdůvodné omezování svobody, a tedy za projev násilí. Za to byl koncem války odsouzen ke třem letům vězení. My z Východu jen velmi obtížně chápeme jeho situaci a až se nám ježí vlasy, co by s takovým člověkem asi provedli ve stalinském Rusku. Jsme trochu zaraženi, když z jeho úst slyšíme, že byl ke všemu ještě po dvaceti měsících už propuštěn a k tomu, jak sám dodává, poměry v tomto vězení se nedají vůbec srovnávat s nelidskými podmínkami ve vězeních našich. Přiznává se, že více než celé věznění ho začala trápit hrůza ze zpráv, které přicházely z Evropy, a stále sílící pocit studu, že pro své přesvědčení nebojuje proti Hitlerovi. Nedokázal být věřícím, a proto mimo jiné v něm narůstal pocit nesmyslnosti z toho, co se ve světě dělo. Až náhle jako hlas proroků ho oslovil záblesk nad Hirošimou a tehdy ho napadlo: Bůh dává možnost lidem se rozhodnout! - Ták člověk, který až dosud nevěří, objevuje, navzdory běžné logice, víru, podobně jako když temné místo negativu se mění ve světlo na pozitivu fotografického papíru. Ne, nestává se nábožným člověkem. Nalézá však spojení mezi Gándhím a Kristem v myšlence jakési třetí cesty. Tato víra ho vede v odhodlání bojovat za mír, protože svět má šanci, která nesmí být promarněna. Jeho světový názor se jakoby naráz pevněji dotváří a zceluje. Studuje. Sokrates ho učí kladení otázek. Marx mu vysvětluje společenské a Freud niterné zákonitosti. Darwin ho pak uvádí k chápání neustálých změn a proměn.

Koncem čtyřicátých let se rozhodne s malou skupinkou pacifistů uvádět do praxe Gándhího myšlenky nenásilí. V té době je ještě v USA velkým problémem rasismus. Proto podnikají demonstrace a akce, jakou je například cesta s černochem autobusem na sedadlech vedle sebe v onom nechvalně známém území na jih od Virginie. Za svůj odvážný čin jsou oba, Igal Roodenko a černoch, uvrženi na tři měsíce do vzájemně oddělených věznic, poté co před tím museli každý z nich přísahat na zvláštní bibli - jednu pro bílé a druhou pro černé. Spoluvězni mu dávali za tento čin najevo svoji nenávist a opovržení a tehdy Igal Roodenko dochází svým nenáboženským myšlením k dalšímu náboženskému závěru: "Raději dám svůj život, než aby zemřel druhý člověk." Napadá ho, že vše, co děláme, přináší výsledky, se kterými pak musíme žít. Žije stále v hlubokém rozporu, protože mimo jiné je v něm i hluboký pocit viny za to, že tolik milionů lidí nespravedlivě zemřelo, zatímco on žije. Přemýšlí o tom, jak by se choval, kdyby žil v zemích, které okupovali za války fašisté, a chybí mu odpověď, kterou už mu nikdo nemůže

ít. Amerika je příliš tolerantní a demokratickou na to, aby měl možost něco takového znovu prožít.

V šedesátých letech rozviřuje veřejné mínění USA vietnamská válka, boj za občanská práva černochů a stále hrozivější počet jaderných braní ve světě. Igal Roodenko si opět upevnuje svůj názor, že svět á málo času, a znovu se táže sám sebe, jaké prostředky hledat, jimiž y se dala katastrofa odvrátit. Uvědomuje si, že lidé nikdy nebyli řipraveni na krize, které pak s velmi zničujícím způsobem přišly.

V této úzkosti a snad také z pudu sebezáchovy opět silněji vyzařuje naděje. Stále se drží třetí cesty, cesty nenásilí. Tak jako lidé, kteří mají potřebu se milovat, musejí přemáhat všechny své averze, všechnu svoji bázeň, která je utápí v izolaci osamění, tak i člověk musí přemoci všechny své negace, které vedou k násilí. Ví, že tento postoj elze nikomu vnutit, a jedno předpokládá - že se může pouze mýlit, ale emýlí-li se, pak s tímto postojem může konat jen dobro. Tvrdí, že iž to, že lidstvo přes všechny nesváry muselo přeci jenom spolu tři milióny let spolupracovat, dává jistou naději, že by to mohlo zvládnout i dále.

V posledních osmnácti letech navštívil Igal Roodenko přes 200 univerzit, hlavně v USA a Kanadě, kde rozmlouval s mladými lidmi o svém pojetí pacifismu. Tvrdí, že čím dál více lidí se nechává strhnout Gándhího nenásilnou cestou. Z Poláků jmenuje Michnika. Když se ho ptáme, jakou má představu o budoucnosti, odpovídá, že čím je člověk starší, tím menší má konkrétní představu o směřování dějin. A s úsměvem dodává: "V dobrém světě nebudou žádné hotely. Člověk bude hostem všude. Stačí jen zazvonit a lidé he pozvou dál, mezi sebe." Namítáme, že je to všechno jenom utopie, ale on se nedává odradit a pokračuje: "Každé velká myšlenka byla na svém počátku utopií. A člověk dokud neumře, musí žít sám se sebou a dávka utopie mu umožnuje žít."

Igal Roodenko nám přišel opět říci, že dobrý člověk ještě žije. A to až z dalekého New Yorku. Moc mu za to děkujeme.

-ljv-

x x x

DOPIS NEZÁVISLÉHO MÍROVÉHO SDRUŽENÍ SOLIDARNOSCI POLSKO-CZECHOSLOWACKIEJ

Vážení přátelé,

připojujeme se k Vašemu APELU "SP-Cz" ve věci "PATRONATU" nad politickými vězni, zveřejněnému ve zvláštním čísle Biuletynu informacyjnym v dubnu 1988.

Jako lidé zastávající antimilitaristické přesvědčení, solidarizujeme se se všemi Poláky, vězněnými z důvodů odmítání vojenské služby.

Budeme o jejich případech informovat v našem okolí a v nám dostupných sdělovacích prostředcích. Chceme za ně intervenovat u polské vlády, psát jim do vězení a pomáhat dle možnosti jejich rodinám.

S vědomím, že tento úkol je nelehký, vyzýváme i ostatní nezávislé iniciativy, ale i jednotlivce, aby se k nám připojili a projevili tak solidaritu s těmito statečnými lidmi. K tomu připomínáme, že svoboda je věcí nedělitelnou a boj za ni v Polsku je stejně tak bojem za svobodu i v naší zemi.

Prvním konkrétním činem naší solidarity je štafetová

hladovka za odpírače vojenské služby Sławomira Dutkiewicze, kterou od 8. 5. do 15. 5. 1988 drželi po 24 hodinách postupně tito členové našeho sdružení: Luboš Vydra, Jiří Pavlíček, Jan Chudomel, Ruth Šormová, Hana Marvanová, Heřman Chromý, Jáchym Kaplan, Tomáš Dvořák.

S přátelským pozdravem Nezávislé mírové sdružení - iniciativa za demilitarizaci společnosti

x x x

Budeme velmi rádi, když se k našemu sdružení budou chtít připojit další, navázat s námi kontakt, spolupracovat podle svých možností, zasílat nám podněty, informace apod.

Je možno připojit se podpisem s adresou k "základnímu" Prohlášení, a tím k Nezávislému mírovému sdružení jako takovému, a také je možno připojovat se svými podpisy zvlášť ke každému našemu dopisu. Podpis je možno doručit /poštou, pokud možno doporučeně, nebo osobně/ na kteroukoli z adres uvedených pod "základním" Prohlášením.

ANKETA K PROBLÉMU ODMÍTNUTÍ VOJENSKÉ SLUŽBY Z DŮVODŮ SVĚDOMÍ A ZAVEDENÍ NÁHRADNÍ CIVILNÍ SLUŽBY

Touto anketou chce Nezávislé mírové sdružení v ČSSR - iniciativa za demilitarizaci společnosti zjistit, jaké je veřejné mínění v naší zemi ohledně této problematiky. Anketa je u r č e n a pouze m u ž ů m bez ohledu na jejich věk.

Prosíme o vyplnění tohoto anketního lístku a doručení /osobně nebo doporučeně poštou/ na některou z uvedených adres: Tomáš Dvořák, U železné lávky 6, Praha 1, 110 00; Ondřej Černý, Filipova 2019, Praha 4-Chodov, 149 00; Jáchym Kaplan, Českomalínská 47, Praha 6-Bubeneč, 160 00; Hana Marvanová, Vrchlického 96, Praha 5, 150 00; John Bok, Březinova 7, Praha 8, 180 00.

x x x

Věk ....21 Velikost obce /bydliště/ ......4000......

Vzdělání ....stř. Stav /příp. počet dětí/ .....2.......

Povolání ....student Vyznání ....marxist..

Absolvoval jsi /jste/ již základní vojenskou službu /dále jen ZVS/?

a/ ano
b/ ještě ne
c/ mám modrou knížku

- - - - - - - - - - - - - zde odstřihnout - - - - - - - - - - - - -

ANKETA K PROBLÉMU ODMÍTNUTÍ VOJENSKÉ SLUŽBY Z DŮVODŮ SVĚDOMÍ A ZAVEDENÍ NÁHRADNÍ CIVILNÍ SLUŽBY

Touto anketou chce Nezávislé mírové sdružení v ČSSR - iniciativa za demilitarizaci společnosti zjistit, jaké je veřejné mínění v naší zemi ohledně této problematiky. Anketa je u r č e n a pouze m u ž ů m bez ohledu na jejich věk.

Prosíme o vyplnění tohoto anketního lístku a doručení /osobně nebo doporučeně poštou/ na některou z uvedených adres: Tomáš Dvořák, U železné lávky 6, Praha 1, 110 00; Ondřej Černý, Filipova 2019, Praha 4-Chodov, 149 00; Jáchym Kaplan, Českomalínská 47, Praha 6-Bubeneč, 160 00; Hana Marvanová, Vrchlického 96, Praha 5, 150 00; John Bok, Březinova 7, Praha 8, 180 00.

x x x

Věk .... Velikost obce /bydliště/ ....

Vzdělání .... Stav /příp. počet dětí/ ....

Povolání .... Vyznání ....

Absolvoval jsi /jste/ již základní vojenskou službu /dále jen ZVS/?

a/ ano
b/ ještě ne
c/ mám modrou knížku

1. Kdyby byla ze zákona dána možnošt odmítnout službu v ozbrojených silách:
   a/ odmítl bych
   b/ ZVS mi nevadí
   c/ ZVS je pro mladého muže prospěšná

2. Je vojenská služba v rozporu s tvým /Vaším/ svědomím?
   a/ ano
   b/ ne
   c/ ještě jsem o tom nepřemýšlel

3. Využil bys/te/ možnosti náhradní formy vojenské služby /civilní služba v různých oblastech - např. ve zdravotnictví, sociální péči, ekologii/?
   a/ ano
   b/ ne
   c/ to by záleželo na okolnostech - /uveďte na jakých/ ....
   ....

4. Byl bys/te/ ochoten k této náhradní civilní službě i v případě, že by trvala dvojnásobně déle než ZVS?
   a/ ano
   b/ ne
   c/ to by záleželo na okolnostech - /uveďte na jakých/ ....
   ....

Poznámky, připomínky, vzkazy atd.:

- - - - - - - - - - - - - - - zde odstřihnout - - - - - - - - - - - - - - - -

1. Kdyby byla ze zákona dána možnost odmítnout službu v ozbrojených silách:
   a/ odmítl bych
   b/ ZVS mi nevadí
   c/ ZVS je pro mladého muže prospěšná

2. Je vojenská služba v rozporu s tvým /Vaším/ svědomím?
   a/ ano
   b/ ne
   c/ ještě jsem o tom nepřemýšlel

3. Využil bys/te/ možnosti náhradní formy vojenské služby /civilní služba v různých oblastech - např. ve zdravotnictví, sociální péči, ekologii/?
   a/ ano
   b/ ne
   c/ to by záleželo na okolnostech - /uveďte na jakých/ ....
   ....

4. Byl bys/te/ ochoten k této náhradní civilní službě i v případě, že by trvala dvojnásobně déle než ZVS?
   a/ ano
   b/ ne
   c/ to by záleželo na okolnostech - /uveďte na jakých/ ....
   ....

Poznámky, připomínky, vzkazy atd.: